

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 24 PŽ-755/2023-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Marine Veljak, predsjednika vijeća, Kamelije Parać, suca izvjestitelja i doc. dr. sc. Jelene Čuveljak, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja CRONIP d.o.o. Zagreb, Gračec 24, OIB 56439228917, kojeg zastupa punomoćnik Vlatko Bukovac, odvjetnik iz Odvjetničkog društva Penezić i Partneri d.o.o., Zagreb, protiv tuženika CENTAR BANKA d.d. u stečaju Zagreb, Amruševa 6, OIB 89296739230, kojeg zastupa stečajni upravitelj Damir Mikić, radi utvrđivanja tražbine u stečajnom postupku, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1224/2022 od 15. prosinca 2022., u sjednici vijeća održanoj 8. ožujka 2023.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1224/2022 od 15. prosinca 2022. u točki I. izreke u dijelu u kojem je utvrđeno postojanje tražbine četvrtog višeg isplatnog reda tužitelja i stečajnog vjerovnika prema tuženiku i stečajnom dužniku u iznosu od 718.724,41 EUR / 5.415.229,06 kn.

II. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1224/2022 od 15. prosinca 2022. u točkama I. i III. izreke i sudi:

1. Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev da se utvrdi postojanje tražbine četvrtog višeg isplatnog reda tužitelja i stečajnog vjerovnika prema tuženiku i stečajnom dužniku u iznosu od 180.327,43 EUR / 1.358.677,03 kn.

2. Nalaže se tuženiku da u roku od 8 dana naknadi tužitelju trošak postupka u iznosu od 123.165,52 EUR / 927.990,63 kn sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od 15. prosinca 2022. do 31. prosinca 2022. uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotnih poena, od 1. siječnja 2023. do isplate po referentnoj stopi koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja uvećanoj za tri postotna poena, u roku od 8 dana.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1224/2022 od 15. prosinca 2022. u točki I. izreke utvrđeno je postojanje tražbine četvrtog višeg isplatnog reda tužitelja i stečajnog vjerovnika prema tuženiku i stečajnom dužniku u iznosu od 6.773.906,09 kn. U točki II. izreke odbijen je zahtjev tužitelja u dijelu u kojem traži utvrđenje tražbine četvrtog višeg isplatnog reda tužitelja i stečajnog vjerovnika prema tuženiku i stečajnom dužniku u iznosu od 475.000,00 kn. U točki III. izreke naloženo je tuženiku naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 1.931.581,25 kn s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom. U točki IV. izreke odbijen je zahtjev tužitelja za naknadom troškova parničnog postupka u iznosu od 257.550,00 kn.

2. Iz obrazloženja proizlazi da je prvostupanjski sud tako odlučio jer je nakon provedenog dokaznog postupka utvrdio da su ispunjene pretpostavke iz čl. 1045. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15; dalje: ZOO) za naknadu štete. Odluku o troškovima postupka sud je donio primjenom odredbe čl. 154. st. 5. Zakona o parničnom postupku.

3. Protiv presude žalbu je podnio tuženik. Presudu pobija u točkama I. i III. izreke zbog svih žalbenih razloga iz čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22; dalje: ZPP). Predlaže preinačiti pobijanu presudu uz naknadu troška postupka prema predanom troškovniku kao i troškova sastava žalbe u iznosu od 103.062,50 kn.

4. Tužitelj u odgovoru na žalbu navodi da je neosnovana i predlaže drugostupanjskom sud žalbu odbiti i potvrditi presudu u pobijanom dijelu uz naknadu troška odgovora na žalbu u iznosu od 117.343,74 kn.

5. Žalba je djelomično osnovana.

6. Prvostupanjska presuda ispitana je na temelju odredaba čl. 365. st. 1. i 2. ZPP-a, u granicama razloga navedenih u žalbi, pri čemu je drugostupanjski sud pazio po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, osim u odnosu na primjenu materijalnog prava u odluci o troškovima postupka.

7. Predmet spora jest zahtjev tužitelja za utvrđenjem tražbine četvrtog isplatnog reda prema tuženiku u iznosu od 7.249.906,09 kn, a koja se odnosi na tražbinu naknade štete u iznosu od 7.078.232,33 kn uvećane za pripadajuće kamate koje za razdoblje od 17. svibnja 2013. (dan podnošenja tužbe) do 30. rujna 2013. (dan otvaranja stečajnog postupka) iznose 387.887,13 kn, trošak sastava tužbe u iznosu od 75.488,75 kn s kamatama do dana otvaranja stečajnog postupka u iznosu od 4.136,78 kn i plaćenu sudsku pristojbu na tužbu u iznosu od 5.000,00 kn uvećanu za zakonske zatezne kamate do otvaranja stečajnog postupka u iznosu od 274,00 kn.

8. Tijekom postupka prvostupanjski je sud presudom poslovni broj P-1386/14 od 28. ožujka 2022. odbio tužbeni zahtjev u cijelosti te naložio tužitelju naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 5.000,00 kn. Protiv navedene presude je žalbu podnio tužitelj te je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske rješenjem poslovni broj PŽ-2082/22 od 18. svibnja 2022. ukinuo presudu naslovnog suda poslovni broj P-1386/14 od 28. ožujka 2022. i predmet vratio naslovnom sudu na ponovno suđenje.

9. Između stranaka nije sporno:

- da su zaključile Ugovor o kratkoročnom kreditu br. 966/2009 s dodacima i dugoročnom kreditu br. 822/2011 iz sredstava HABOR-a po programu Mikrokreditiranja prema investicijskog studiji tužitelja od 24. svibnja 2011.

- da je radi osiguranja tražbine iz kratkoročnog kredita br. 966/2009 tuženik uknjižio založno pravo - hipoteku na nekretninama tužitelja upisanim u zk.ul. 116, k.o. Gračani - kčbr. 198/2 - kuća Gračec br. 24, gospodarske zgrade u Gračanima i dvorište, površine 127 čhv;

- da je radi osiguranja tražbine iz dugoročnog kredita br. 822/2011 tuženik uknjižio založno pravo - hipoteku na nekretninama tužitelja upisanim u zk.ul. 116, k.o. Gračani - kčbr. 198/2 - kuća Gračec br. 24, gospodarske zgrade u Gračanima i dvorište, površine 127 čhv;

- da je tuženik 8. studenog 2011. na račun tužitelja otvorenog kod tuženika na ime dugoročnog kredita br. 822/11 uplatio iznos od 499.763,81 kn i to iznos od 115.345,49 kn za obrtna sredstva i iznos od 384.418,32 kn za osnovna sredstva;

- da je tuženik 8. i 9. studenog 2011. s računa tužitelja ustegnuo sredstva u iznosu od 429.540,00 kn i 70.460,00 kn;

- da je PBZ otkazao tužitelju Ugovor o financijskom leasingu i pozvao ga na plaćanje cjelokupnog iznosa leasinga u iznosu od 2.103.699,23 kn

- da je tuženik dopisom od 15. ožujka 2013. otkazao i Ugovor o kratkoročnom kreditu br 966/09 i Dodatke I-IV istog, kao i Ugovor o dugoročnom kreditu br. 822/11.

- da je HABOR dopisom od 23. travnja 2015. po pritužbi tužitelja obavio kontrolu isplatne dokumentacije tuženika i utvrdio nepravilnosti, odnosno da je tuženik sredstvima HABOR-ovog međubankarskog kredita, koja su bila namijenjena za financiranje investicije društva tužitelja zatvorila dospjele obveze tužitelja po ranijim odobrenim kreditima iz sredstava tuženika.

10. Tužitelj navodi da je takvim postupanjem tuženika onemogućen u realizaciji investicijske studije, ispunjenju svojih obveza prema dugoročnom kreditu br. 822/11, budući da su sva sredstva za realizaciju tog kredita zaplijenjena od strane tuženika. Stoga je tužitelj zapao u financijske poteškoće, ugovoreni i planirani poslovi su propali te je tužitelj bio primoran otpustiti sve radnike i pokrenuti postupak predstečajne nagodbe. Dalje navodi da je tužitelj postupanjem tuženika pretrpio štetu te potražuje na ime neimovinske štete radi povrede prava na slobodu privređivanja i prava na ugled i prava na dobar glas iznos od 500.000,00 kn s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom te imovinsku štetu u iznosu od 3.777.093,95 kn (1.043.881,00 kn na ime izmakle koristi, 2.263.532,45 kn na ime otplaćenih obroka na ime financijskog leasinga ostvarenog kod Privredne banke Zagreb (dalje: PBZ) za nekretninu na adresi Gračec 22, iznos od 464.409,50 kn na ime razlike stvarne i prodajne vrijednosti vozila tužitelja, iznos od 2.191,00 kn na ime troškova plaćenih

FINA-i za pribavu dokumentacije iz očevidnika i iznosa od 3.080,00 kn na ime troškova predstečajne nagodbe) te daljnji iznos od 62.000,00 EUR radi gubitka naplate potraživanja iz inozemstva. Nadalje tužitelj potražuje i povrat iznosa od 119.425,44 kn na ime raskida Ugovora o kreditu br. 966/2009 i iznos od 2.213.613,16 kn na ime raskinutog ugovora o financijskom leasingu s PBZ-om.

11. Kako je nad tuženikom otvoren stečajni postupak rješenjem poslovni broj St-1743/13 od 21. siječnja 2014., tužitelj je prijavio svoju tražbinu u iznosu od 7.551.018,99 kn a koja tražbina se odnosi na tražbinu naknade štete u iznosu od 7.078.232,33 kn uvećane za pripadajuće kamate koje za razdoblje od 17. svibnja 2013. (dan podnošenja tužbe) do 30. rujna 2013. (dan otvaranja stečajnog postupka) iznose 387.887,13 kn, trošak sastava tužbe u iznosu od 75.488,75 kn s kamatama do dana otvaranja stečajnog postupka u iznosu od 4.136,78 kn i plaćenu sudsku pristojbu na tužbu u iznosu od 5.000,00 kn uvećanu za zakonske zatezne kamate do otvaranja stečajnog postupka u iznosu od 274,00 kn. Kako mu je tražbina u stečajnom postupku osporena tužitelj je postavio tužbeni zahtjev na utvrđenje postojanja osporene tražbine IV višeg isplatnog reda u iznosu od 7.551.018,99 kn, podneskom od 16. lipnja 2014.

12. Između stranaka je sporno je li tuženik bio ovlašten uplaćena sredstva na računu tužitelja (kojeg vodi tuženik) na ime dugoročnog kredita br. 822/11 koristiti za podmirenje svojeg potraživanja prema tužitelju s osnove kratkoročnog kredita br. 966/09 te da li je uslijed toga odgovoran za štetu koja je tužitelju takvim postupanjem tuženika nastala kao i visina štete.

13. Sukladno čl. 342. st. 1. i 2. ZOO-a, vjerovnik u obveznom odnosu ovlašten je od dužnika zahtijevati ispunjenje obveze, a dužnik je dužan ispuniti je savjesno u svemu kako ona glasi. Kad dužnik ne ispuni obvezu ili zakasni s njezinim ispunjenjem, vjerovnik ima pravo zahtijevati i popravljane štete koju je zbog toga pretrpio.

14. Sukladno čl. 346. st. 1. i 2. ZOO-a, vjerovnik ima pravo na naknadu obične štete i izmakle koristi te pravičnu naknadu neimovinske štete, koje je dužnik u vrijeme sklapanja ugovora morao predvidjeti kao moguće posljedice povrede ugovora, a s obzirom na činjenice koje su mu tada bile poznate ili morale biti poznate. U slučaju prijevare ili namjernog neispunjenja te neispunjenja zbog krajnje nepažnje vjerovnik ima pravo zahtijevati od dužnika naknadu cjelokupne štete koja je nastala zbog povrede ugovora, bez obzira na to što dužnik nije znao za posebne okolnosti zbog kojih su one nastale.

15. Šteta je umanjeње nečije imovine (obična šteta) sprečavanje njezina povećanja (izmakla korist) i povreda prava osobnosti (neimovinska šteta).

16. Iz spisa proizlaze sljedeće:

- da je tužitelj bio dugogodišnji klijent tuženika te da je obavljao svoje cjelokupno poslovanje preko Centar banke d.d.,
- da je tužitelj tijekom 2010. i 2011. godine bio u obvezi prema tuženiku s osnove kratkoročnog kredita br. 966/2009 u iznosu od 500.000,00 kn, koji je odobren

2009.godine, za potrebe obrtnih sredstava i u četiri navrata je prolongiran, a prema zadnjem dodatku ugovora, rok povrata kredita je bio 1. prosinca 2011.,

- da je tuženik u studenom 2011. odobrio tužitelju drugi kredit, ovaj puta dugoročni iz sredstava HABOR-a po programu Mikrokreditiranja prema investicijskoj studiji tužitelja od 24. svibnja 2011.,

- da je za potrebe ishođenja dugoročnog kredita br. 822/2011 tužitelj izradio investicijsku studiju pod nazivom „Uređenje zgrade radi proširenja poslovanja“ s ciljem da prikaže mogućnost i realnost ulaganja u svoj proizvodno-poslovni prostor koji je namjeravao urediti za razvijanje i jačanje svojih proizvodnih kapaciteta,

- da je predmetna investicijska studija prihvaćena od strane tuženika te se pristupilo zaključenju Ugovora o dugoročnom kreditu broj 822/2011 s tužiteljem,

- da je tuženik kredit iz sredstava HABOR-a, po programu Mikrokreditiranja, doznačio na žiro-račun tužitelja te je tom uplatom zatvorio obveze po kratkoročnom kreditu iako te obveze u tom trenutku nisu bile dospjele,

- da je čl. 10. st. s. kratkoročnog kredita 966/09 određeno da su korisnik kredita i jamac platac suglasni da u slučaju neurednog podmirenja obveza po ovom Ugovoru, banka može bez posebnog odobrenja ili naloga korisnika kredita i jamca platca naplatiti dospjelu tražbinu sa svih računa koje korisnik kredita i jamac platca imaju u banci,

- da iz dopisa HABOR-a od 23. travnja 2015. proizlazi da je prednik tuženika prilikom realizacije Ugovora broj 822/2011, postupao protivno namjeni i svrsi međubankarskog kredita

17. Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski je sud pravilno utvrdio da je obveza tuženika prema Ugovoru broj 822/2011 bila staviti na raspolaganje tužitelju iznos od 66.670,67 EUR, odnosno iznos od 500.000,00 kn, kao investicijski kredit za mikro, male i srednje poduzetnike iz HABOR-ovog međubankarskog kredita, dok se tužitelj obvezao vratiti ga u 72 mjesečne rate, s time da prva mjesečna rata dospijeva 1. prosinca 2011., a posljednja 2. prosinca 2017. Tuženika je sredstvima HABOR-ovog međubankarskog kredita, koja su bila namijenjena isključivo za financiranje investicije tužitelja, jednostrano zatvorio nedospjele obveze tužitelja po drugim osnovama.

18. Pravičan je zaključak prvostupanjskog suda da se prednik tuženika nije mogao koristiti svojom ovlasti koju mu pruža odredba čl. 10. st. s. kratkoročnog kredita br. 966/09 i naplatiti tražbinu po tom kreditu jer 8. i 9. studenog 2011. ta tražbina još nije niti dospjela jer je Dodatkom IV. Ugovora o kratkoročnom kreditu broj 966/09 rok za dospijeće produljen do 1. prosinca 2011. Korištenje namjenskih HABOR-ovih sredstava protivno Ugovoru broj 822/2011 kao i zatvaranje nedospjelih obveza po kratkoročnom kreditu predstavlja protupravnu radnju tuženika.

19. Da bi došlo do odgovornosti za štetu između štetne radnje i štete mora postojati uzročna veza. Šteta se mora javljati baš kao posljedica štetne radnje. Šteta obično nastupa kao posljedica više uzroka, pa je u okolnostima svakog slučaja potrebno ocijeniti onaj uzrok koji je pravno relevantan. Ukoliko je šteta prouzročena namjerno ili iz krajnje nepažnje oštećenik mora dokazati štetnu radnju, štetu i uzročnu vezu.

20. Dakle, tužitelj je kao oštećenik trebao dokazati je li kršenje ugovorne obveze od strane tuženika dovelo do štete koja je tužitelju nastala kao posljedica te štetne radnje.

21. Na spornu okolnost prvostupanjski je sud prvo proveo vještačenje po vještakinji Ljerki Živković. Nakon prigovora tužitelja da nalaz nije napravljen u skladu sa zadatkom koji je sud odredio niti vještakinja u dopunskom vještačenju nije prigovore uspješno otklonila, prvostupanjski je sud, cijeneći da nalaz ne obuhvaća činjenična razjašnjenja važna za predmet ovog postupka, postupio u skladu s odredbom čl. 261. st. 2. ZPP-a te obnovio vještačenje po vještaku Đurđici Stilin. Posljedica postupka prvostupanjskog suda da je odlučio obnoviti vještačenje s novim vještakom sastoji se u tome da se samo taj nalaz može koristiti u postupku ili provesti novo vještačenje u slučaju neprihvatanja tog nalaza, dok se nalaz prethodnog vještaka više ne može koristiti. Također, sud nije dužan, u slučaju razlike u vještačenjima, postupati sukladno odredbi čl. 261. st. 2. ZPP-a o otklanjanju nedostataka u nalazima vještaka kako to pogrešno smatra tuženik (tako i Županijski sud u Varaždinu poslovni broj GŽ 1417/2019-2 od 16. prosinca 2019). Takav nalaz sud može prihvatiti ili ne prihvatiti.

22. Vještakinja Đurđica Stilin je 25. kolovoza 2020. izradila nalaz i mišljenje (list 656.-676. spisa) u kojem navodi da bi tužitelj po redovitom tijeku stvari, u slučaju da je mogao raspolagati sredstvima dugoročnog kredita broj 822/11 u iznosu od 499.763,81 kn, mogao platiti dospelje obveze prema banci i leasing društvu 8. studenog 2011. u ukupnom iznosu od 127.897,03 kn te bi mu za realizaciju ostatka investicije ostalo slobodnih novčanih sredstava u iznosu od 371.866,78 kn. Nadalje, da je tužitelj ispunio obvezu prema japanskom partneru, tužitelj bi pribavio dodatni iznos od 465.000,00 kn te bi mogao zatvoriti i obvezu prema kratkoročnom kreditu broj 966/2009. Po vještaku izmakla korist, pod pretpostavkom realizacije investicije za koju je odobren dugoročni kredit za razdoblje od 2012. – 2017. godine, iznosi 983.753,00 kn. Dug tužitelja prema PBZ leasingu je na dan 8. i 9. studenog 2011. iznosio 77.497,84 kn te vještakinja zaključuje da bi tužitelj po redovnom tijeku stvari te uz korištenje sredstava dugoročnog kredita mogao podmirivati svoje obveze prema PBZ leasingu. Vještakinja dalje zaključuje da zbog nerealizacije investicije tužitelj nije mogao servisirati svoje dospelje obveze po financijskom leasingu.

23. Ovaj sud prihvaća zaključak prvostupanjskog suda da je vještakinja Stilin izradila nalaz i mišljenje prema zadatku suda u skladu s pravilima struke, bez nedostataka i proturječja, a s argumentiranim, stručnim i jasnim zaključcima koji nedvojbeno dokazuju uzročno posljedičnu vezu između protupravne radnje tuženika i štete koja je nastala tužitelju kao posljedica te radnje, pa je prvostupanjski sud ispravno uzeo njen nalaz i mišljenje kao vjerodostojan dokaz.

24. Neosnovani su žalbeni navodi tuženika kako je prvostupanjski sud trebao pokušati nedostatke ili razmimoilaženja u nalazima i mišljenjima vještaka otkloniti ponovnim, pa i višestrukim saslušanjem vještaka ili izvesti ponovno vještačenje iz razloga što je određivanjem vještačenja po vještakinji Đurđici Stilin prvostupanjski sud postupio po odredbi čl. 261. st. 2. ZPP-a te proveo obnovu vještačenja. Okolnost što tuženik nije zadovoljan nalazom vještakinje, a bez da je argumentirano iznio

prigovore na valjanost njezinog nalaza u stručnom smislu, ne opravdava njegov zahtjev za provođenjem novog vještačenja (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci pod poslovnim brojem Rev-669/10 od 8. svibnja 2012.).

25. Nadalje, netočni su žalbeni navodi da prvostupanjski sud nije usmeno saslušao vještakinju Stilin. Na ročištu održanom 14. veljače 2022. vještakinja je saslušana i ostala je u cijelosti kod obrazloženog nalaza i mišljenja. Činjenica da tuženik na ročištu nije imao dodatnih pitanja za vještakinju Stilin, već je tražio da se nalaz i mišljenje vještaka Stilin kao i pisano očitovanje na prigovore tuženika dostave Ljerki Živković, ne znači da sud nije usmeno saslušao vještaka. Stoga nisu osnovani navodi tuženika da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba ZPP-a jer nije na ročištu saslušao vještakinju.

26. Neosnovani su navodi tuženika da je vještakinja trebala analizirati investicijsku studiju od 24. svibnja 2011. iz razloga što je studija bila predmet ispitivanja i analize banke i na temelju te studije je odobren namjenski kredit u skladu sa studijom koju je banka prihvatila i odobrila jer je upravo na temelju te studije i odobren namjenski kredit. Redovni tok stvari podrazumijeva odobrenje kredita, puštanje kredita te korištenje kredita u skladu s investicijskom studijom. Vještakinja je pravilno svoj nalaz temeljila na dostupnoj dokumentaciji koja podrazumijeva investicijsku studiju u kojoj je navedena dinamika i način korištenja kredita te realizacija investicije.

27. S obzirom na to da je vještačenje izneseno u pismenom obliku, a na koje se tuženik imao prilike detaljno očitovati, da je na ročištu održanom 14. veljače 2022. vještakinja i usmeno ostala kod obrazloženog nalaza i mišljenja sud je pravilno zaključio da je vještakinja iznijela nalaz i mišljenje u skladu s pravilima struke, bez nedostataka i proturječja, a s argumentiranim, stručnim i jasnim zaključcima. Stoga nije osnovan žalbeni navod tuženika da je sud trebao provoditi novo vještačenje, osobito ako je smatrao da je činjenično stanje dovoljno raspravljeno.

28. Iz cjelokupno provedenog dokaznog postupka, a osobito isprava koje prileže spisu, ponajviše Ugovora broj 822/2011, dopisa HAVOR-a od 23. travnja 2015. te nalaza i mišljenja vještaka Đurđice Stilin, prvostupanjski je sud pravilno zaključio da je tuženik sredstvima HAVOR-ovog međubankarskog kredita, koja su bila namijenjena isključivo za financiranje investicije tužitelja, jednostrano zatvorio nedospjele obveze tužitelja po drugim osnovama. Tuženika je kao poslovna banka koja prati tužitelja od veljače 2002., imala najbolji uvid u poslovanje tužitelja, što znači da je kao dobar gospodarstvenik morao postupati u dobroj vjeri i prema najboljim interesima svoga klijenta. Tuženika je, kao profesionalac u pružanju bankarskih usluga, znao ili morao znati da namjenski odobrena sredstva HAVOR-a mora iskoristiti upravo za to namijenjenu svrhu, odnosno da će povredom ugovorne obveze i jednostranim zatvaranjem nedospjelih tražbina po drugom kreditu, i to bez naloga tužitelja, s obzirom na činjenice koje su mu 8. i 9. studenog 2011. bile poznate, zasigurno prouzročiti štetu tužitelju, kao korisniku kredita.

29. Slijedom navedenog, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da je tuženik povrijedio Ugovor broj 822/2011 čime je odgovoran za nastalu štetu. Šteta je nastala

na imovini tužitelja i ogleda se u običnoj šteti, izmakloj koristi i povredi prava osobnosti. Korištenje namjenskih HAVOR-ovih sredstva protivno Ugovoru broj 822/2011 kao i zatvaranje nedospjelih obveza po kratkoročnom kreditu nedvojbeno predstavlja štetnu radnju tuženika. Kauzalni neksus između štetne radnje i nastale štete vidljiv je budući da je upravo kršenje ugovorne obveze od strane tuženika dovelo do štete koja je tužitelju nastala kao posljedica te štetne radnje.

30. Po vještaku izmakla korist, pod pretpostavkom realizacije investicije za koju je odobren dugoročni kredit za razdoblje od 2012. – 2017. godine iznosi 983.753,00 kn.

31. U odnosu na dio zahtjeva koji se odnosi na iznos od 2.262.532,45 kn na ime imovinske štete zbog otkaza ugovora o leasingu sklopljenog s PBZ-om na ime otplaćenih anuiteta, iznos od 2.103.699,23 kn zbog otkaza ugovora o leasingu sklopljenog s PBZ-om zbog dospijeca cjelokupnog duga po tom ugovoru, valja reći da iz podataka u spisu proizlazi da je tužitelj s PBZ zaključio ugovor o leasingu s namjerom otkupa, predmet kojeg je bio obiteljska kuća broj 22 na kčbr. 199/4, k.o. Gračani. Iz iskaza zastupnika po zakonu tužitelja, otkaza ugovora o leasingu i obračuna PBZ Leasing o prodaji nekretnine (list 551. spisa) vidljivo je da je nekretnina vraćena davatelju leasinga, da je predmet leasinga prodan i da je PBZ djelomično namirio svoju tražbinu iz Ugovora o leasingu. Kako je tužitelj platio cijenu, a ostao je bez predmeta leasinga, to je pretrpio štetu po toj osnovi.

32. Nadalje, potraživanje iznosa od 465.000,00 kn koji tužitelj potražuje zbog nemogućnosti tužitelja da naplati potraživanje od japanskih partnera nije osnovano jer navedeni iznos ulazi u izmaklu dobit koju je vještakinja obračunala sukladno postavljenom zadatku.

33. Potraživanje iznosa od 464.409,50 kn na ime prodaje osobnog i teretnog vozila nije osnovano iz razloga što tužitelj nije dokazao štetu, odnosno razliku između stvarne vrijednosti tih vozila i vrijednosti po kojoj ih je uspio prodati.

34. Nije osnovano niti potraživanje tužitelja po osnovi zateznih kamata koje teku od dospijeca do dana otvaranja stečajnog postupka u iznosu od 383.752,16 kn. Budući da je tužiteljeva tražbina u cijelosti osporena na njemu je bio teret dokaza visine obračuna kamata. Kako tužitelj nije dostavio dokaz na okolnost obračuna kamata, niti nije dostavio sam obračun, potraživanje po toj osnovi nije osnovano.

35. Nije osnovano niti tužiteljevo potraživanje koje se odnosi na trošak predstečajnog postupka u iznosu od 5.271,00 kn jer taj trošak tužitelj nije ničim dokazao.

36. Tužitelj potražuje trošak sastava tužbe u iznosu od 75.488,75 kn i sudsku pristojbu na tužbu u iznosu od 5.000,00 kn koji je nastao do otvaranja stečajnog postupka nad tuženikom. Navedeni trošak je osnovan, ali razmjerno uspjehu u sporu. Kako je tužitelj u konačnici uspio u sporu s 50%, to je osnovano tužiteljevo potraživanje u iznosu od 40.244,38 kn.

37. Slijedom navedenog osnovano je tužiteljevo potraživanje na ime naknade imovinske štete u iznosu od 5.390.229,06 kn.

38. Pored imovinske štete tužitelju pripada pravo i na naknadu neimovinske štete. Pravilno je prvostupanjski sud primijenio odredbu čl. 1100. st. 3. ZOO-a kada je dosudio tužitelju naknadu neimovinske štete u iznosu od 25.000,00 kn. Tuženik je povredom govora broj 822/2011 povrijedio tužiteljevo pravo osobnosti, konkretno pravo na slobodu privređivanja i pravo na ugled i dobar glas, a koja povreda je nastala zbog nemogućnosti realizacije planirane investicije radi koje je i odobren dugoročni kredit. Povreda prava osobnosti odnosi se na nemogućnost privređivanja i proširenja poslovne aktivnosti koju je tužitelj po redovitom tijeku očekivao po realizaciji investicije, ali i na povredu ugleda i dobrog glasa budući da mu je narušena reputacija kod dugogodišnjih poslovnih partnera. Naime, uskratom novčanih sredstava iz dugoročnog kredita tužitelj je onemogućen u realizaciji investicije i zbog toga nije mogao ispuniti preuzetu obvezu prema japanskom partneru te osigurati poslovni prostor, a što se negativno reflektiralo na očekivane prihode tužitelja i na ukupnu poslovnu suradnju s inozemnim partnerom. Neispunjenje preuzetih obveza narušilo je odnos povjerenja između poslovnih partnera te je rezultiralo prestankom dugogodišnje poslovne suradnje japanskog partnera i PBZ leasinga koji su zbog neispunjenja preuzetih obveza prekinuli poslovnu suradnju sa tužiteljem.

39. Slijedom navedenog pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda da je tražbina tužitelja osnovana za iznos od 25.000,00 kn na ime neimovinske štete, iznos od 987.753,00 kn na ime izmakle dobiti koju bi tužitelj stekao po redovitom tijeku stvari, iznos od 2.262.532,45 kn na ime imovinske štete zbog otkaza ugovora o leasingu sklopljenog s PBZ-om na ime otplaćenih anuiteta, iznos od 2.103.699,23 kn zbog otkaza ugovora o leasingu sklopljenog s PBZ-om zbog dospijeca cjelokupnog duga po tom ugovoru, iznos od 40.244,38 kn za sastav tužbe i sudske pristojbe na tužbu. Dakle, osnovano je tužiteljevo potraživanje naknade štete (imovinske i neimovinske) u iznosu od 5.415,229,06 kn.

40. Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi čl. 154. st. 2. i čl. 166. st. 2. ZPP-a. Tužitelj je uspio sa 75% zahtjeva, tuženik s 25%. Kada se postoci odbiju tužitelju pripada pravo na 50% troška.

41. Nije osnovan žalbeni navod tuženika u odnosu na vrijednost predmeta spora budući da taj prigovor po prvi puta ističe tek u žalbi. Tijekom prvostupanjskog postupka vrijednost predmeta spora uopće nije bila sporna. Kako tuženik nije određeno osporio obračun troškova postupka po pojedinim parničnim radnjama, to ovaj sud nije ispitivao pravilnost obračuna troškova od strane prvostupanjskog suda sukladno čl. 365. ZPP-a, osim troška sastava tužbe u iznosu od 90.600,00 kn i sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 5.000,00 kn koji mu je već uračunat kod odlučivanja o osnovanosti osporene tražbine.

42. Slijedom navedenog, od troška obračunatog od strane prvostupanjskog suda u iznosu od 1.931.581,25 kn treba oduzeti trošak sastava tužbe u iznosu od 90.600,00 kn i sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 5.000,00 kn. Treba oduzeti i trošak vještačenja u iznosu od 20.000,00 kn jer se taj iznos priznaje u cijelosti. Od

dobivenog iznosa od 1.815.981,25 kn, tužitelju pripada 50%, tj. iznos od 977.990,63 kn. Tom iznosu se dodaje trošak vještačenja u iznosu od 20.000,00 kn, tako da tužitelj ima pravo na ukupan trošak u iznosu od 927.990,63 kn.

43. Valjalo je stoga, na temelju čl. 368. st. 1. i čl. 373. st. 3. ZPP-a presuditi kao u izreci ove presude.

44. Zakonom o izmjenama Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 114/22) izmijenjena je odredba st. 2. čl. 29. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21 i 114/22; dalje: ZOO) te je kao referentna stopa propisana kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja. Također, broj postotnih poena koji se dodaju na referentnu stopu u odnosima iz trgovačkog ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava izmijenjen je iz pet u osam, a za ostale odnose broj postotnih poena koje se dodaju na referentnu stopu izmijenjen je iz tri u pet. Uredbom o izmjeni Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 156/22) koja je stupila na snagu 1. siječnja 2023. izmijenjen je čl. 29. st. 2. ZOO-a na način da je za ostale odnose broj postotnih poena koji se dodaju na referentnu stopu izmijenjen iz pet u tri.

Zagreb, 8. ožujka 2023.

Predsjednik vijeća
Marina Veljak

Broj zapisa: **9-30856-1232d**

Kontrolni broj: **07fa2-0fad5-acce7**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=MARINA VELJAK, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.